

Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”

Полтавський інститут економіки і права

Кафедра філології та соціально-гуманітарних дисциплін

Рябокін Н.О.

Пашко С.В.

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

для практичних занять та самостійної роботи

із дисципліни

„АКАДЕМІЧНА УКРАЇНСЬКА ТА ІНОЗЕМНА МОВА”

для здобувачів немовних спеціальностей

Освітній рівень: другий (магістерський)

Полтава - 2025

Рябокінъ Н.О. Пашко С.В. Академічна українська та іноземна мова: Навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи здобувачів другого рівня вищої освіти немовних спеціальностей. Полтава: ПШП, 2025. 46 с.

Рецензенти:

Ночовна Н.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології та соціально-гуманітарних дисциплін Полтавського інституту економіки і права Університету «Україна».

Кравченко В.Л. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської та німецької філології Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Розглянуто на засіданні кафедри “28” січня 2025 р.,

Протокол № 6

ЗМІСТ

Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
Результати навчання за дисципліною.....	5
Програма навчальної дисципліни.....	5
Тематика практичного заняття 1.....	6
Тематика практичного заняття 2.....	6
Тематика практичного заняття 3.....	8
Тематика практичного заняття 4.....	8
Тематика практичного заняття 5.....	8
Тематика практичного заняття 6.....	8
Тематика практичного заняття 7.....	8
Тематика практичного заняття 8.....	9
Тематика практичного заняття 9.....	9
Тематика практичного заняття 10.....	9
Тематика практичного заняття 11.....	9
Тематика практичного заняття 12.....	10
Тематика практичного заняття 13.....	10
Тематика практичного заняття 14.....	10
Тематика практичного заняття 15.....	10
Тематика практичного заняття 16.....	10
Тематика практичного заняття 17.....	10
Тематика практичного заняття 18.....	10
Тематика практичного заняття 19.....	11
Тематика практичного заняття 20.....	11
Тематика практичного заняття 21.....	12
Тематика практичного заняття 22.....	12
ДОДАТКИ (зразки документів).....	13
Список використаних джерел.....	43

Знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Академічна українська та іноземна мова» базуються на вміннях і навичках читання, аудіювання, говоріння і письма українською та іноземною мовами, які були здобуті протягом вивчення дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Іноземна мова поглибленого вивчення», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Мета та завдання вивчення дисципліни:

Мета: розвиток у здобувачів вищої освіти іншомовної комунікативної компетентностей академічному читанні, аудіюванні, говорінні й письмі на рівні B2.

✚ Предмет: україномовний та іноземний науковий дискурс, необхідний для формування професійно-орієнтованої комунікативної мовленнєвої компетенції (лінгвістичної, соціолінгвістичної та прагматичної) для забезпечення їхнього ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі.

✚ **Завдання:**

✚ набути знання про лексичні, граматичні й жанрово-стилістичні особливості академічного усного й письмового дискурсу;

✚ сформувати у магістрів загальні та професійно-орієнтовані комунікативні мовленнєві компетенції (лінгвістичну, соціолінгвістичну і прагматичну) для забезпечення їхнього ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі.

✚ сформувати у магістрів загальні компетенції; сприяти розвитку здібностей до самооцінки та здатності до самостійного навчання, що дозволить магістрам навчання в академічному і професійному середовищі як під час навчання у ЗВО, так і після отримання диплома про вищу освіту;

✚ розвинути вміння розуміти автентичні тексти академічної сфери (тези доповідей, наукові статті, анотації, інформаційні листи про наукові заходи, проспекти), визначати позицію, погляд і наміри автора тексту, розвиток умінь презентувати наукові досягнення та брати участь у дискусії на міжнародних наукових заходах;

✚ досягти широкого розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем, для того щоб діяти належним чином у культурному розмаїтті професійних та академічних ситуацій.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- основні жанри писемного академічного дискурсу;
- структурно-композиційні, мовні, комунікативно-риторичні;
- особливості різножанрових текстів україномовного та англomовного академічного дискурсу;

вміти:

- ефективно використовувати українську та англійську мову для здобуття і передавання фахової інформації;
- самостійно працювати зі спеціальною україномовною та англomовною літературою;
- критично мислити, аналізувати і синтезувати, оцінювати здобуту інформацію; анотувати та реферувати англomовну і україномовну літературу за фахом українською та англійською мовою;
- репрезентувати результати власних наукових досліджень українською та англійською мовою у писемній формі, складати план-конспект, готувати слайди презентацій; продукувати і правильно оформлювати різножанрові наукові тексти англійською мовою (тези, статті, анотації, реферати, розділи дисертацій) відповідно до сучасних вимог; демонструвати високу культуру англomовного академічного письма.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Пошук і опрацювання інформації для академічних цілей. Науково-ділова комунікація.

1. Академічна доброчесність та академічний плагіат
2. Академічне письмо: академічний текст, структура, вимоги.
3. Правила оформлення наукового дослідження (магістерської роботи) в Європі та Україні.
4. Мотиваційний лист. Рекомендаційний лист.
5. Правила оформлення бібліографії та посилань на джерела інформації (в Європі та Україні).
6. Термінологічний глосарій за фахом.
7. Написання анотації до магістерської роботи.
8. Письмова та усна презентація науково-проектної роботи.

Змістовий модуль 2. Іноземний науковий дискурс.

1. Написання резюме.
2. Написання супровідного листа.
3. Написання документа з описом службових обов'язків.

4. Етика ділового спілкування. Вплив війни на мову та комунікацію в Україні.
5. Лексико-граматичні особливості україномовного наукового тексту.
6. Специфіка наукових термінів.
7. Іномовний науковий текст.
8. Жанри іномовного наукового тексту.
9. Композиції видів наукових текстів.
10. Лексико-граматичні особливості іномовного наукового тексту.
11. Реферування та коментований аналіз тексту.
12. Дискусія на означену проблематику.

Практичне заняття №1

Тема: Академічна доброчесність як складова академічної культури здобувача освіти та науковця

Сутність академічної доброчесності.

1. Академічна доброчесність як складова академічної культури здобувача освіти та науковця.
2. Проблеми дотримання норм академічної доброчесності.
3. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками.
4. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти.
5. Перевірка роботи на плагіат.

Завдання для самостійної роботи. 1. Проаналізуйте підготовлену власну наукову статтю/тези з точки зору дотримання норм академічної доброчесності та наявності можливих проявів недотримання правил доброчесності, перелічених у законі України “Про освіту”. 2. Виконайте перевірку матеріалів статті/тез (українською чи англійською мовою) з використанням рекомендованих програм чи інших онлайн сервісів. При виявленні недоліків, виправьте їх з врахування вимог (належне цитування, відсутність самоплагіату, тощо).

Практичне заняття 2

Тема: Академічне письмо: академічний текст, структура, вимоги. Формування практичних навичок.

1. Академічне письмо.
2. Види академічного письма.
3. Наукова стаття.
4. Тези, есе.

Завдання для самостійної роботи: Протягом навчального року написати та надрукувати наукову статтю чи тези матеріалів наукової конференції (сумісно з науковим керівником).

Практичне заняття 3

Тема: Правила оформлення наукового дослідження (магістерської роботи) в Європі та Україні

1. Що таке магістерська (кваліфікаційна) робота, її специфіка (залежно від вашої спеціальності).
2. Основні вимоги до структури.
3. Вимоги до змісту.
4. Правила оформлення магістерської роботи.
5. Анотація магістерської роботи.

Завдання для самостійної роботи: Написати анотацію до майбутньої кваліфікаційної роботи або тез / статті.

Практичне заняття 4

Тема: Мотиваційний лист. Рекомендаційний лист.

1. Мотиваційний, рекомендований лист, особливості.
2. Призначення РЛ.
3. Роль рекомендаційного листа під час розгляду претендента на вакансію.
4. Форми РЛ
5. Структура РЛ

Завдання для самостійної роботи: Написати власний рекомендаційний лист та прикріпити.

Практичне заняття 5.

Тема: Термінологічний глосарій за фахом.

1. Термінологічний глосарій, зміст, особливості.
2. Основні вимоги до формування.

Завдання для самостійної роботи: Створити глосарій спеціальності на українській та англійській мовах.

Практичне заняття 6.

Тема: Правила оформлення бібліографії та посилань на джерела інформації (в Європі та Україні).

1. Бібліографія в Україні, вимоги до оформлення.
2. Бібліографія в Європі.

Завдання для самостійної роботи: Створити бібліографію до статті або кваліфікаційної роботи за спеціальністю.

Практичне заняття 7.

Тема: Написання анотації до магістерської роботи.

1. Зміст та структура анотації до статті, тез.
2. Зміст та структура до магістерської роботи.

Завдання для самостійної роботи: Написання анотації до магістерської роботи. Анотація подається українською і англійською

мовами. Обсяг кожної анотації – до 200 слів. Вона повинна містити інформацію про актуальність, новизну, мету й завдання магістерської роботи, об'єкт, предмет і методи наукового дослідження, основні результати. Завершується анотація 5-6 ключовими словами.

Практичне заняття 8.

Тема: Письмова та усна презентація науково-проектної роботи.

1. Для чого потрібна презентація до дипломної роботи?
2. Вимоги до складання презентації до диплому
 - 2.1. Як створити шаблон презентації?
 - 2.2. Як наповнити презентацію матеріалами?
 - 2.3. Як оформити презентацію, продивитись її та внести правки?
3. Відповіді на часті питання.

Завдання для самостійної роботи: написати коментар-інструкцію

Практичне заняття 9

Тема: Написання резюме.

1. Що таке резюме? Його види.
2. Оформлення резюме.

Завдання для самостійної роботи: написати власне резюме за усіма вимогами та стандартами.

Практичне заняття 10

Тема: Написання супровідного листа.

1. Особливості змісту та оформлення супровідного листа.
2. Його функції.

Завдання для самостійної роботи: написати супровідний лист та прикріпити.

Практичне заняття 11

Тема: Написання документа з описом службових обов'язків.

1. Документи з описом службових обов'язків.
2. Оформлення документів за новим ДСТУ.

Завдання для самостійної роботи: написати заяву та наказ.

Практичне заняття 12

Тема: Етика ділового спілкування. Вплив війни на мову та комунікацію в Україні.

1. Етика ділового спілкування в Україні.
2. Етика ділового спілкування в Європі.
3. Вплив війни на мову та комунікацію в Україні.

Завдання для самостійної роботи: написати есе на тему: Вплив війни на мову та комунікацію в Україні.

Практичне заняття 13

Тема: Лексико-граматичні особливості україномовного наукового тексту.

1. Охарактеризувати лексичні особливості україномовного наукового тексту.
2. Охарактеризувати граматичні особливості україномовного наукового тексту.

Завдання для самостійної роботи: Навести власні приклади наукового тексту та прикріпити їх.

Практичне заняття 14

Тема: Специфіка наукових термінів.

1. Зміст та особливості наукового терміну.
2. Джерела створення наукового терміну.

Завдання для самостійної роботи: Навести перелік наукових термінів вашої спеціальності.

Практичне заняття 15-16

Тема. Етикет ділового спілкування.

1. Службовий етикет.
2. Професійна етика.
3. Мовленнєвий етикет.

Завдання для самостійної роботи: написати повідомлення на тему: "Мовленнєвий етикет українців" та "Мовленнєвий етикет будь якої національності на вибір"

Практичне заняття 17-18.

Тема. Іномовний науковий текст.

1. Визначення поняття "іномовний науковий текст".
2. Розгляд типових особливостей наукового стилю:
 - 2.1. Лексика (терміни, жаргон, стандарти).
 - 2.2. Структура наукового тексту (вступ, основна частина, висновки).

2.3. Формальність мови та її специфіка.

3. Різниця між науковим стилем і іншими стилями (публіцистичним, художнім тощо).

Завдання для самостійної роботи: Переклад короткого уривку наукового тексту з іноземної мови на українську (або з української на іноземну).

Практичне заняття 19.

Тема. Жанри іномовного наукового тексту.

1. Визначення поняття "жанр наукового тексту".
2. Ключові особливості жанрів наукових текстів:
 - Мета і завдання різних жанрів.
 - Типова структура та стиль кожного жанру.
 - Визначення специфіки жанру в залежності від предметної області (гуманітарні, природничі, технічні науки тощо).

Завдання для самостійної роботи: Написання фрагменту наукового тексту одного з жанрів на англійській та українській мовах.

Практичне заняття 20.

Тема. Композиції видів наукових текстів.

1. Огляд основних жанрів наукових текстів
 - Наукова стаття
 - Реферат
 - Дисертація
 - Курсова робота
 - Науковий огляд
 - Науковий доповідь

Завдання для самостійної роботи: Написати науковий текст одного з жанрів на англійській та українській мовах.

Практичне заняття 21.

Тема. Лексико-граматичні особливості іномовного наукового тексту.

1. Визначення поняття "лексико-граматичні особливості іномовного наукового тексту".
2. Ключові особливості наукової лексики:
 - Використання термінів та специфічних фраз.
 - Універсальність та однозначність термінів.
 - Міжнародні наукові стандарти.
3. Особливості граматики наукового стилю:
 - Використання пасивного стану.
 - Уникнення зайвих особистих займенників.
 - Специфіка складних речень.
3. Аналіз лексичних особливостей
4. Аналіз граматичних особливостей

Завдання для самостійної роботи: Навести приклад наукового тексту українською та англійською мовами спеціальності та визначити в ньому наукові терміни.

Практичне заняття 22.

Тема: Реферування та коментований аналіз тексту.

1. Визначення поняття реферування та коментованого аналізу тексту.
2. Основні цілі реферування: збереження основного змісту, точність, лаконічність.
3. Основні принципи коментування: об'єктивність, аналітичний підхід, виокремлення основних тез та ідей.
4. 3. Методи реферування та коментованого аналізу.

Завдання для практичного заняття: Підібрати наукову статтю/тези з теми спеціальності на англійській мові та зробити реферування (реферований переклад) на українську мову.

ДОДАТКИ

Тези на тему: **ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ОСВІТНЬОЇ
ІНКЛЮЗІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА
ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ**
**PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL FOUNDATIONS OF
EDUCATIONAL INCLUSION IN TEACHING UKRAINIAN LANGUAGE
FOR PROFESSIONAL PURPOSES**

Рябокінь Наталія Олександрівна

к.філол.н., доцент, завідувач кафедри філології

та соціально-гуманітарних дисциплін,

Полтавський інститут економіки і права Університету «Україна».

<https://orsid.org/0000-0001-5950-8798>

nwerbowa161@gmail.com

Анотація. Освітня інклюзія вимагає від педагогів гнучкості, інноваційних підходів і здатності адаптувати методи навчання до потреб різноманітних категорій здобувачів. Особливо актуальним є застосування інклюзивних методик у викладанні української мови в контексті професійної освіти, оскільки мова не тільки є предметом навчання, а й засобом формування професійних компетентностей майбутніх фахівців. Викладання української мови за професійним спрямуванням в інклюзивному середовищі передбачає інтеграцію психологічних і педагогічних аспектів, які допомагають здобувачам із особливими освітніми потребами досягати успіху в навчанні та розвитку.

Annotation. Educational inclusion requires flexibility, innovative approaches, and the ability to adapt teaching methods to the needs of diverse student categories. The application of inclusive methodologies in teaching the Ukrainian language, particularly in the context of professional education, is especially relevant, as language is not only a subject of study but also a tool for developing the professional competencies of future specialists. Teaching the Ukrainian language

for professional purposes in an inclusive environment involves the integration of psychological and pedagogical aspects that support students with special educational needs in achieving success in their learning and development.

В умовах сучасної вищої освіти особлива увага приділяється створенню доступного та рівного освітнього простору для всіх категорій здобувачів, зокрема для тих, хто має особливі освітні потреби. Дане питання досліджували науковці, зокрема Л. Дороніна, О. Бочарова, Л. Васильєва, Ню Шабельник та ін. [1-4]. Зміни в освітній політиці України та адаптація до міжнародних стандартів інклюзії вимагають впровадження нових підходів до навчального процесу, які включають у себе як адаптацію навчальних програм, так і корекцію методів викладання. Ураховуючи це, важливо досліджувати психолого-педагогічні основи, які лежать в основі освітньої інклюзії при викладанні української мови.

Метою дослідження є визначення психолого-педагогічних аспектів, які повинні бути враховані під час викладання української мови в умовах інклюзивної освіти. Завданнями дослідження є: аналіз психологічних та педагогічних основ інклюзії в навчальному процесі; вивчення специфіки викладання української мови для здобувачів із особливими освітніми потребами; розробка рекомендацій щодо адаптації навчальних методик із урахуванням інклюзивного підходу.

Психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти ґрунтуються на концепції рівних можливостей для всіх здобувачів. Одним із основних принципів є індивідуалізація навчання, що дозволяє створити умови для розвитку кожного студента, незалежно від його фізичних чи інтелектуальних особливостей. Важливою є також підтримка психологічного комфорту студентів з особливими освітніми потребами, створення атмосфери довіри та взаємоповаги в аудиторії. У процесі навчання повинні враховуватися індивідуальні особливості сприйняття, пам'яті та мислення, що дозволить підвищити ефективність навчального процесу.

Викладання української мови за професійним спрямуванням має свою специфіку. Мова є не лише засобом комунікації, але й інструментом для розвитку професійних компетентностей. Для студентів з особливими потребами важливим є створення адаптованих програм навчання, що враховують їхні здібності та потреби в індивідуальному навчанні. Використання мультимедійних технологій, спеціалізованих навчальних матеріалів, індивідуальних завдань є важливими складовими інклюзивного підходу в навчанні.

Можна навести методичні підходи та рекомендації для викладачів ЗВО:

- 1) інтеграція інклюзивних методик у навчальний процес: важливо використовувати методи, які забезпечують рівні можливості для всіх студентів, зокрема колективні завдання, групову роботу, індивідуалізацію завдань;
- 2) адаптація матеріалів: розробка спеціальних матеріалів для студентів з особливими потребами, що забезпечують наочність та доступність інформації;
- 3) психологічна підтримка: здійснення моніторингу емоційного стану студентів та надання консультаційної допомоги, що допомагає зменшити стрес та підвищити рівень впевненості студентів;
- 4) мультимедійні технології: використання мультимедійних презентацій, відео- та аудіо-матеріалів для полегшення сприйняття навчального матеріалу.

Отже, інклюзивний підхід у викладанні української мови за професійним спрямуванням є важливим етапом модернізації вищої освіти в Україні. Завдяки правильному застосуванню психолого-педагогічних основ, адаптації навчальних програм та методик, можна створити сприятливі умови для успішного навчання студентів з особливими потребами. Інклюзивне навчання не лише сприяє розвитку мовних компетентностей, а й допомагає формувати професійні навички, необхідні для майбутньої кар'єри.

Список використаних джерел:

1. Дороніна Л. М. Інклюзивна освіта: теорія та практика. К.: Видавничий дім «Академія». 2020.

2. Васильєва Л. І. Інклюзивне навчання: особливості викладання предметів професійного спрямування. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2017.
3. Бочарова О. О. Інклюзивне викладання української мови в умовах вищої освіти. Дніпро: ДНУ ім. О. Гончара. 2017.
4. Шабельник Н. М. Методика викладання української мови в інклюзивному навчальному середовищі. Львів: ЛНУ ім. І. Франка. 2019.

Перевірка на плагіат, звіт PLAG.

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ

ЦЕЙ ЗВІТ ЗАСВІДЧУЄ, ЩО ПРИКРПЛЕНА РОБОТА

Рябокін_тези.docx

БУЛА ПЕРЕВІРЕНА СЕРВІСОМ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ

MY.PLAG.COM.UA І МАЄ:

СХОЖІСТЬ

18%

РИЗИК ПЛАГІАТУ

15%

ПЕРЕФРАЗУВАННЯ

1%

НЕПРАВИЛЬНІ ЦИТУВАННЯ

0%

Назва файлу: Рябокін_тези.docx

Файл перевірено: 2025-02-06

Звіт створено: 2025-02-06

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ОСВІТНЬОЇ ІНКЛЮЗІЇ
ПРИ ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ**

**PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL FOUNDATIONS OF
EDUCATIONAL INCLUSION IN TEACHING UKRAINIAN LANGUAGE
FOR PROFESSIONAL PURPOSES (uu.edu.ua)**

Рябокінь Наталія Олександрівна

к.філол.н., доцент, завідувач кафедри філології

та соціально-гуманітарних дисциплін,

Полтавський інститут економіки і права Університету «Україна».

<https://orsid.org/0000-0001-5950-8798> (novafilolohiia.zp.ua)

nwerbowa161@gmail.com

Анотація. Освітня інклюзія вимагає від педагогів гнучкості, інноваційних підходів і здатності адаптувати методи навчання до потреб різноманітних категорій здобувачів. Особливо актуальним є застосування інклюзивних методик у викладанні української мови в контексті професійної освіти, оскільки мова не тільки є предметом навчання, а й засобом формування професійних компетентностей майбутніх фахівців. Викладання української мови за професійним спрямуванням в інклюзивному середовищі передбачає інтеграцію психологічних і педагогічних аспектів, які допомагають здобувачам із особливими освітніми потребами досягати (uu.edu.ua) успіху в навчанні та розвитку.

Annotation. Educational inclusion requires flexibility, innovative approaches, and the ability to adapt teaching methods to the needs of diverse student categories. The application of inclusive methodologies in teaching the Ukrainian language, particularly in the context of professional education, is especially relevant, as language is not only a subject of study (novafilolohiia.zp.ua) but also a tool for developing the professional competencies of future specialists. Teaching the Ukrainian language for professional purposes in an inclusive environment involves the integration of psychological and pedagogical aspects that support students with special educational needs in achieving success in their learning and development.

В умовах сучасної вищої освіти особлива увага приділяється створенню доступного та рівного освітнього простору для всіх категорій здобувачів, зокрема для тих, хто має особливі освітні потреби. Дане питання досліджували науковці, зокрема Л. Дороніна, О. Бочарова, Л. Васильєва, Ню Шабельник та ін. [1-4]. Зміни в освітній політиці України та адаптація до міжнародних стандартів інклюзії вимагають впровадження нових підходів до навчального процесу, які включають у себе як адаптацію навчальних програм, так і корекцію методів викладання. Ураховуючи це, важливо досліджувати психолого-педагогічні основи, які лежать в основі освітньої інклюзії при викладанні української мови.

Метою дослідження є визначення психолого-педагогічних аспектів, які повинні бути враховані під час викладання української мови в умовах elar.kpnu.edu.ua інклюзивної освіти. Завданнями дослідження є: аналіз психологічних та педагогічних основ інклюзії в навчальному процесі; вивчення специфіки викладання української мови для здобувачів із особливими освітніми потребами; розробка eu-conf.com рекомендацій щодо адаптації навчальних методик із урахуванням інклюзивного підходу.

Психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти ґрунтуються на концепції рівних можливостей для всіх здобувачів. Одним eu-conf.com із основних принципів є індивідуалізація навчання, що дозволяє створити умови для розвитку кожного студента, незалежно від його фізичних чи інтелектуальних особливостей. Важливою є також підтримка психологічного комфорту студентів з особливими освітніми потребами, створення атмосфери довіри та взаємоповаги в аудиторії. У процесі навчання повинні враховуватися індивідуальні особливості сприйняття, пам'яті та мислення, що дозволить підвищити ефективність навчального процесу.

Викладання української мови за професійним спрямуванням має elar.kpnu.edu.ua свою специфіку. Мова є не лише засобом комунікації, але й інструментом для розвитку професійних компетентностей. Для студентів з особливими потребами важливим journal.iitta.gov.ua є створення

адаптованих програм навчання, що враховують їхні здібності та потреби в індивідуальному навчанні. Використання мультимедійних технологій, спеціалізованих навчальних матеріалів, індивідуальних завдань є важливими складовими інклюзивного підходу в навчанні.

Можна навести методичні підходи та рекомендації для викладачів ЗВО:

- 1) інтеграція інклюзивних методик у навчальний процес: важливо використовувати методи, які забезпечують **рівні можливості для всіх студентів, зокрема** (www.aphn-journal.in.ua) колективні завдання, групову роботу, індивідуалізацію завдань;
- 2) адаптація матеріалів: розробка спеціальних матеріалів для студентів **з особливими потребами, що** (journal.iitta.gov.ua) забезпечують наочність та доступність інформації;
- 3) психологічна підтримка: здійснення моніторингу емоційного стану студентів та надання консультаційної допомоги, що допомагає зменшити стрес та підвищити рівень впевненості студентів;
- 4) мультимедійні технології: використання мультимедійних презентацій, відео- та аудіо-матеріалів для полегшення сприйняття навчального матеріалу.

Отже, інклюзивний підхід у викладанні української мови за професійним спрямуванням є важливим етапом модернізації вищої **освіти в Україні. Завдяки** (www.aphn-journal.in.ua) правильному застосуванню психолого-педагогічних основ, адаптації навчальних програм та методик, можна створити сприятливі умови для успішного навчання **студентів з особливими потребами. Інклюзивне навчання не** (journal.iitta.gov.ua) лише сприяє розвитку мовних компетентностей, а й допомагає формувати професійні навички, необхідні для майбутньої кар'єри.

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Шановні пані та панове,

Маю честь надати рекомендаційний лист для **Григоренка Петра Петровича**, який працював у нашій компанії на посаді юриста протягом останніх трьох років. За цей час Петро Петрович продемонстрував себе як висококваліфікований, відповідальний та етичний професіонал.

Протягом роботи в нашій організації, Петро Петрович займався широким спектром юридичних завдань, серед яких аналіз і підготовка договорів, консультації з питань трудового, цивільного та господарського права, а також представлення інтересів компанії в судових інстанціях. Його глибокі знання в юридичних питаннях та здатність до швидкого вирішення складних ситуацій дозволяли ефективно підтримувати всі внутрішні процеси компанії.

Однією з найбільших сильних сторін Петра Петровича є його увага до деталей і вміння працювати в умовах високої відповідальності та стиснутих термінів. Він завжди показує високий рівень професіоналізму, відмінно володіє нормативно-правовими актами і має здатність надавати чіткі і виважені юридичні консультації. Також хочу зазначити, що Петро Петрович завжди виконує свої обов'язки з високим рівнем етики, чесності та надійності.

Петро Петрович є також прекрасним командним гравцем. Він завжди готовий до співпраці, відкритий для обміну досвідом і має високу здатність до навчання, що дозволяє йому швидко адаптуватися до нових умов роботи та змін у законодавстві.

У зв'язку з цим, я можу без вагань рекомендувати **Григоренка Петра Петровича** для посади юриста у вашій організації. Перекоаний, що його досвід, професіоналізм і здатність до ефективної роботи будуть корисними для вашої команди.

Дата

Підпис

ГЛОСАРІЙ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ФІЛОЛОГІЯ

1. Аналіз тексту / Text Analysis

Українською: Метод дослідження тексту, який полягає у вивченні його структури, змісту, стилю та мовних засобів. **Англійською:** A method of studying a text, focusing on its structure, content, style, and linguistic tools.

2. Лексика / Lexis

Українською: Система слів і виразів, які використовуються в мові, зокрема їх значення та вживання. **Англійською:** The system of words and expressions used in a language, including their meaning and usage.

3. Синтаксис / Syntax

Українською: Розділ мовознавства, що вивчає правила побудови речень та їх структуру в мові. **Англійською:** A branch of linguistics that studies the rules for sentence structure and the arrangement of words in a language.

4. Фонетика / Phonetics

Українською: Розділ мовознавства, що вивчає звуки мови, їхні властивості та особливості вимови. **Англійською:** A branch of linguistics that studies the sounds of speech, their properties, and pronunciation characteristics.

5. Морфологія / Morphology

Українською: Розділ лінгвістики, що вивчає будову слів і їхні частини (корінь, суфікс, префікс, закінчення). **Англійською:** A branch of linguistics that studies the structure of words and their parts (root, suffix, prefix, ending).

6. Семантика / Semantics

Українською: Розділ лінгвістики, що вивчає значення слів та виразів і їхні зміни в контексті. **Англійською:** A branch of linguistics that studies the meanings of words and expressions and their changes in context.

7. Термінологія / Terminology

Українською: Сукупність термінів, що використовуються в певній галузі науки або діяльності. **Англійською:** The set of terms used in a specific field of science or activity.

8. Переклад / Translation

Українською: Процес передачі змісту тексту з однієї мови на іншу з урахуванням мовних та культурних особливостей. **Англійською:** The process of conveying the content of a text from one language to another, taking into account linguistic and cultural aspects.

9. Літературознавство / Literary Studies

Українською: Наукова дисципліна, що займається вивченням літературних творів, їхніх жанрів, стилістичних особливостей, історії та розвитку. **Англійською:** A scientific discipline that deals with the study of literary works, their genres, stylistic features, history, and development.

10. Реторика / Rhetoric

Українською: Наука про мистецтво красномовства та ефективного використання мови для переконання. **Англійською:** The art of effective speaking or writing, especially the use of language to persuade or influence.

11. Комунікація / Communication

Українською: Процес обміну інформацією між людьми за допомогою мови, жестів, знаків чи інших засобів. **Англійською:** The process of exchanging information between people through language, gestures, signs, or other means.

12. Когнітивна лінгвістика / Cognitive Linguistics

Українською: Галузь лінгвістики, що вивчає зв'язок між мовою та когнітивними процесами, що відбуваються в голові людини. **Англійською:** A branch of linguistics that studies the relationship between language and cognitive processes in the human mind.

13. Соціолінгвістика / Sociolinguistics

Українською: Розділ лінгвістики, що досліджує взаємозв'язок мови та соціальних факторів, таких як клас, вік, стать. **Англійською:** A branch of

linguistics that studies the relationship between language and social factors, such as class, age, and gender.

14. Прагматика / Pragmatics

Українською: Розділ лінгвістики, що вивчає використання мови в реальних ситуаціях, зокрема з урахуванням контексту. **Англійською:** A branch of linguistics that studies the use of language in real-life situations, considering the context.

15. Стилїстика / Stylistics

Українською: Наука, що вивчає виразні засоби мови та їхнє використання для створення особливого стилю в текстах. **Англійською:** The study of expressive means in language and their use to create a particular style in texts.

16. Дискурс / Discourse

Українською: Сукупність висловлювань, що утворюють зв'язну тему або розмову на певну тему. **Англійською:** A set of utterances that form a coherent theme or conversation on a specific subject.

17. Фїлологія / Philology

Українською: Наука, що вивчає мову, літературу, історію та культуру народів через вивчення їхніх текстів. **Англійською:** The study of language, literature, history, and culture of peoples through their texts.

18. Антропоцентризм / Anthropocentrism

Українською: Погляд, згідно з яким людина є центром усіх явищ, включаючи мову та культуру. **Англійською:** The view that humans are the central figure of all phenomena, including language and culture.

19. Публіцистика / Journalism

Українською: Жанр літератури, що охоплює різні аспекти сучасного життя та призначений для широкої аудиторії через ЗМІ. **Англійською:** A genre of literature that covers various aspects of contemporary life and is intended for a broad audience through mass media.

20. Літературний стиль / Literary Style

Українською: Сукупність мовних засобів, які використовує автор для створення своєї унікальної манери письма. **Англійською:** The set of linguistic means used by an author to create their unique manner of writing.

БІБЛІОГРАФІЯ ДО ФАХОВОЇ СТАТТІ «Способи та прийоми перекладу фільмонімів»

Література

1. Голубенко Н.І. До питання про застосування адаптивних стратегій у передачі модальності художнього тексту. URL: http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-nomerov/2021/NV_2021_15/7.pdf
2. Демченко Н.С. Тенденції перекладу сучасних англомовних фільмонімів на українську мову. Молодий вчений. 2017. №12. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/12.1/6.pdf>
3. Іваницька Н.Б. Сучасні моделі перекладу в аспекті контрастивної дискурсології. *Теоретична і дидактична філологія: збірник наукових праць. Серія «Філологія, педагогіка».* Переяслав-Хмельницький; Кременчук: Видавець ПП Щербатих О.В., 2017. Вип. 25. С. 137–144.
4. Лук'янова Т. Стратегії адаптації при перекладі назв англомовних фільмів українською мовою. *Науковий вісник Херсонського державного університету.* 2011. Вип. 15. С. 310–313.
5. Олійник Д.О. Стратегії перекладу українською мовою сучасних англомовних фільмонімів. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/86934/1/Oliinyk_mag_rob.pdf
6. Limon David. Film titles and cultural transfer. *Cultus: the Intercultural Journal of Mediation and Communication.* 2012. № 5. P. 189–208.
7. Negro Alousque, Isabel. The role of cognitive operations in the translation of film titles. *Procedia – Social and Behavioral Sciences.* 2015. № 212. P. 237–241.

REFERENCES

1. Holubenko N.I. Do pytannia pro zastosuvannia adaptyvnykh stratehii u peredachi modalnosti khudozhnoho tekstu. http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-nomerov/2021/NV_2021_15/7.pdf URL: [in Ukrainian].
2. Demchenko, N.S. (2017) Tendentsii perekladu suchasnykh anhlomovnykh filmonimiv na ukrainsku movu. *Molodyi vchenyi*. №12.URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/12.1/6.pdf> [in Ukrainian].
3. Ivanytska, N.B. (2017) Suchasni modeli perekladu v aspekti kontrastyvnoi dyskursolohii. *Teoretychna i dydaktychna filolohiia: zbirnyk naukovykh prats*. Seriia «Filolohiia, pedahohika». Pereiaslav-Khmelnitskyi; Kremenchuk: Vydavets PP Shcherbatykh O.V., Vyp. 25. pp. 137–144. [in Ukrainian].
4. Lukianova, T. (2011) Stratehii adaptatsii pry perekladi nazv anhlomovnykh filmiv ukrainskoiu movoiu. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. Vyp. 15. pp. 310–313. [in Ukrainian].
5. Oliinyk D.O. Stratehii perekladu ukrainskoiu movoiu suchasnykh anhlomovnykh filmonimiv. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/86934/1/Oliinyk_mag_rob.pdf
6. Limon, D. (2012) Film titles and cultural transfer. *Cultus: the Intercultural Journal of Mediation and Communication*. № 5. pp. 189–208.
7. Negro Alousque, I. (2015) The role of cognitive operations in the translation of film titles. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. № 212. pp. 237–241.

АНОТАЦІЯ ДО МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

АНОТАЦІЯ

Талаш Р.В. «Англомовні терміни медичної техніки: структура та специфіка їх відтворення в українських перекладах» – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти у галузі знань 03 – Гуманітарні дисципліни, спеціальність 035 – Філологія. – Полтавський інститут економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «УКРАЇНА».

Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти магістра: 80 с., рис., табл., 45 використаних джерел, 1 додаток

Об'єктом цього дослідження є англійські багатокomпонентні терміни медичної техніки.

Предмет – структура англійських багатокomпонентних термінів та способи їхнього перекладу на українську мову.

У роботі були використані такі **методи** та **прийоми** дослідження: описовий, контекстуальний, порівняльно-порівняльний, суцільний вибірки, кількісного підрахунку.

Мета дослідження: виявлення особливостей перекладу англомовних багатокomпонентних термінів медичної техніки в залежності від їх структури на українську мову.

Методи дослідження метод суцільної вибірки; аналіз наукової літератури; метод кількісних підрахунків та порівняльний аналіз, під час якого аналізувалася форма та зміст текстів перекладу та оригіналу.

Одержані висновки та їх новизна роботи полягає у всебічному аналізі термінів медичного дискурсу (їх структура, семантика, функціонування та особливості перекладу), а також використання окремих методів та прийомів статистичного аналізу.

Практична значущість роботи полягає у можливості використання результатів проведеного дослідження у навчальному процесі при підготовці філологів–перекладачів, а також для здійснення подальших наукових студій зазначеного напрямку.

Результати дослідження можуть бути застосовані під час викладання дисциплін «Практичний курс основної іноземної мови», «Практика перекладу основної іноземної мови» та ін.

Перелік ключових слів: термін, термінологічна лексика, **медичний** дискурс, англomовні медичні терміни, український переклад, способи перекладу.

ABSTRACT

Talash R.V. "English Medical Technology Terms: Structure and Specifics of Their Reproduction in Ukrainian Translations" – Qualification Research Paper as a Manuscript.

Qualification paper for the second (master's) level of higher education in the field of knowledge 03 – Humanities, specialty 035 – Philology. – Poltava Institute of Economics and Law of the Open International University of Human Development "UKRAINE."

The master's thesis: 80 p., figs., tables, 45 references used, 1 appendix. The object of this study is English multi-component medical technology terms. The subject is the structure of English multi-component terms and their translation methods into Ukrainian. The following research methods and techniques were used: descriptive, contextual, comparative, comprehensive sampling, and quantitative counting.

The goal of the research is to identify the peculiarities of translating English multi-component medical technology terms into Ukrainian depending on their structure.

Research methods include comprehensive sampling, analysis of scientific literature, quantitative methods, and comparative analysis, during which the form and content of translation texts and the original were analyzed.

The obtained conclusions and their novelty lie in the comprehensive analysis of medical discourse terms (their structure, semantics, functioning, and translation features), as well as the use of specific methods and techniques of statistical analysis.

The practical significance of the work lies in the possibility of applying the results of the conducted research in the educational process for training philologists–translators, as well as for further scientific studies in this field.

The results of the study can be used in teaching courses such as "Practical Course of the Main Foreign Language," "Translation Practice of the Main Foreign Language," and others.

Keywords: term, terminological vocabulary, medical discourse, English medical terms, Ukrainian translation, translation methods.

РЕЗЮМЕ

Особисті дані

Прізвище, ім'я, по батькові: Козак Микола Миколайович

Дата народження: 15 лютого 1990 року

Місце проживання: м. Київ, Україна

Телефон: +38 (067) 123-45-67

E-mail: mykola.kozak@email.com

LinkedIn: [linkedin.com/in/mykola-kozak](https://www.linkedin.com/in/mykola-kozak)

Мова: Українська (рідна), Англійська (вільно)

Мета

Здобути посаду юриста в юридичній фірмі, де зможу застосувати свій досвід у сфері цивільного, трудового та корпоративного права, а також

розвивати свої професійні навички в сфері консалтингу та судових справ.

Освіта

Національний університет "Київська юридична академія"

Магістр права (LL.M)

2012 – 2017 р.

Диплом з відзнакою. Спеціалізація: Цивільне право.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Бакалавр права

2008 – 2012 р.

Диплом з відзнакою.

Професійний досвід

Юрист, компанія "Юридична група "Прайм"

Київ, Україна

Січень 2019 – теперішній час

Підготовка, аналіз і перегляд договорів, контрактів та інших юридичних документів.

Надання консультацій з питань цивільного, трудового та господарського права.

Представлення інтересів компанії в судах загальної юрисдикції та арбітражних судах.

Розробка правових стратегій для вирішення спорів і забезпечення прав компанії.

Юрист, компанія "Третій сектор"

Київ, Україна

Червень 2017 – Грудень 2018

Розробка та аналіз юридичних документів, пов'язаних з діяльністю НУО та благодійних організацій.

Підготовка правових висновків, письмових консультацій для співробітників і партнерів.

Робота з органами влади та іншими юридичними особами з питань регулювання.

Ключові навички

Аналіз і підготовка юридичних документів.

Юридичний супровід корпоративних клієнтів.

Робота з договорами (складання, перегляд, узгодження).

Представлення інтересів в судах.

Ведення переговорів та консультування клієнтів з правових питань.

Володіння правовими системами та нормативно-правовими актами України.

Досягнення

Успішне представлення інтересів клієнтів у більше ніж 10 судових справах, в тому числі за договорами та трудовими спорами.

Виграна справа в Господарському суді Київської області на суму 3 млн. грн.

Розробка моделі юридичного супроводу для великої компанії в секторі ІТ, що дозволило знизити юридичні витрати на 15%.

Додаткові відомості

Володіння англійською мовою (Intermediate).

Досвід роботи з електронними базами даних нормативно-правових актів (ЛІГА:ЗАКОН, ІНТЕРНЕТ-ЗАКОН).

Вміння працювати в команді та організовувати робочий процес.

Вміння працювати з клієнтами, вирішувати конфліктні ситуації.

Рекомендації

Іванов Іван Іванович, директор юридичної компанії "Юридична група "Прайм"

Телефон: +38 (067) 234-56-78

Петренко Ольга Андріївна, керівник відділу юридичних послуг
компанії "Третій сектор"

Телефон: +38 (067) 345-67-89

Дата оновлення резюме: 6 лютого 2025 року.

Підпис: Козак Микола Миколайович.

СУПРОВІДНИЙ ЛИСТ

Шановні панове,

Мене звуть **Козак Микола Миколайович**, і я з великим задоволенням надсилаю своє резюме на посаду юриста у вашу компанію. Я переконаний, що мій досвід і навички в галузі цивільного, трудового та корпоративного права дозволять внести вагомий вклад у розвиток вашої команди.

Протягом останніх кількох років я працював у юридичній компанії "Юридична група "Прайм", де займався аналізом та підготовкою договорів, надавав консультації клієнтам і представляв їхні інтереси в судових справах. Окрім цього, я маю досвід супроводження юридичних процесів у судових інстанціях та розвитку правових стратегій для вирішення складних спорів. Моя здатність швидко адаптуватися до нових умов та знаходити оптимальні рішення в складних ситуаціях дозволяє ефективно працювати як в команді, так і самостійно.

Зважаючи на вашу репутацію лідера в галузі, я був би радий стати частиною вашої команди і сприяти розвитку вашого бізнесу, використовуючи свої професійні навички та досвід. Я впевнений, що моя працьовитість, відповідальність і бажання досягати високих результатів будуть корисними для вашої організації.

Буду радий зустрітись з вами для обговорення моєї кандидатури і подальших можливостей співпраці. Дякую за увагу до мого резюме. Сподіваюсь на можливість співпраці.

З повагою,
Козак Микола Миколайович
Телефон: +38 (067) 123-45-67
E-mail: mykola.kozak@email.com

ЗАЯВА

Керівнику (назва організації)
(ПІБ керівника)
(Адреса організації)
Козака М.М.

Я, **Козак Микола Миколайович**, працюючи на посаді юриста в компанії, прошу надати мені відпустку з (вказати дату) по (вказати дату) у зв'язку з особистими обставинами.

Прошу вас розглянути мою заяву та погодити надану відпустку.

Дата: (вказати дату)

Підпис: _____

НАКАЗ

(Назва компанії)
№ ____
(Дата)

Про надання відпустки Козаку Миколі Миколайовичу

На підставі заяви Козака Миколи Миколайовича, що надійшла (вказати дату), та відповідно до норм трудового законодавства, наказую:

1. Надати **Козаку Миколі Миколайовичу** відпустку з (вказати дату) по (вказати дату).
2. Відповідно до статті 84 Кодексу законів про працю України та внутрішніх нормативних актів організації, забезпечити належне оформлення відпустки.

Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор (ПБ керівника)

Підпис: _____

Дата: (вказати дату)

ЕСЕ НА ТЕМУ: ВПЛИВ ВІЙНИ НА МОВУ ТА КОМУНІКАЦІЮ В УКРАЇНІ.

Війна — це не лише фізичне руйнування і людські втрати, це також глибокий вплив на соціальні структури, культури та, зокрема, на мову та комунікацію. Для України, яка переживає тривалий конфлікт на сході країни з 2014 року, війна стала випробуванням не тільки для фізичної та економічної інфраструктури, але й для мовної ситуації та способів комунікації.

Мова є не лише інструментом комунікації, а й важливою частиною ідентичності нації. Під час війни в Україні спостерігається не тільки активізація використання української мови, а й появи нових мовних феноменів, які значно впливають на повсякденну комунікацію.

Один із найяскравіших прикладів цього — зростання популярності української мови у публічному та офіційному просторі. Війна, як національний виклик, змусила українців відчувати важливість збереження та розвитку рідної мови. Законодавчі ініціативи, спрямовані на підтримку державної мови в усіх сферах життя, підвищили її статус у медіа, культурі, освіті та бізнесі. Люди, які раніше вважали російську мовою більш

комфортною для спілкування, стали свідомо обирати українську як знак підтримки національної єдності та опору агресії.

З іншого боку, війна також призвела до появи нового жаргону і термінології, що відображають специфіку військових дій. Лексика, що стосується війни, тероризму, гуманітарних проблем, часто з'являється в медіа та повсякденному мовленні. Термінологія, така як "блокпост", "гуманітарний коридор", "антитерористична операція", "кіборги" та інші, стала частиною повсякденного вжитку.

Війна також кардинально змінила медіапейзаж України. Кількість медіа, які працюють з інформацією про війну, суттєво зросла, і часто такі ресурси працюють у форматі волонтерських ініціатив або незалежних засобів масової інформації. Окрім традиційних телеканалів і радіостанцій, поширення отримали нові форми комунікації, зокрема, соціальні мережі, блоги та інтернет-ресурси.

Мовні особливості, властиві війні, значною мірою визначають характер повідомлень. Наприклад, у соцмережах часто з'являються пости з термінами, які мають емоційну насиченість і викликають сильну реакцію у читачів. Це спрощує комунікацію в умовах кризи, адже навіть мінімальні повідомлення можуть містити велику кількість інформації і бути зрозумілими великій аудиторії.

Однак війна також відкрила перед Україною нові виклики в галузі інформаційної безпеки. Російська агресія супроводжувалась масштабною інформаційною війною, яка прагнула дискредитувати Україну та маніпулювати її громадською думкою. Внаслідок цього українські медіа стали активніше працювати над створенням та поширенням альтернативних наративів, що змінили підходи до мовних стратегій у новинах та публіцистиці.

Війна не лише активізувала мовний процес у межах України, але й призвела до поділу на мовні групи. Військовий конфлікт на сході України посилив мовний бар'єр, спричинений історичними та політичними

факторами. Відмінності в мовній ідентичності між західною частиною України, де переважно використовують українську мову, і східною, де домінує російська, стали очевидними на тлі бойових дій.

Цей мовний розрив спричинив напругу в спілкуванні між різними частинами суспільства, особливо коли мова йшла про питання національної ідентичності, патріотизму та підтримки уряду. В умовах війни мова стала не лише інструментом повсякденного спілкування, а й політичним інструментом. Тому змусити людей на сході України прийняти українську мову у повсякденному вжитку стало не лише культурним, але й політичним викликом.

Війна на сході України має безпосередній вплив на мовну ситуацію в країні. З одного боку, вона стала фактором зміцнення позицій української мови, посилила національну ідентичність і створила нові мовні реалії в інформаційному просторі. З іншого боку, війна відкрила нові виклики, зокрема в галузі комунікацій, породивши поділи між різними мовними групами в Україні та створивши специфічний жаргон, характерний для часу конфлікту.

Зараз, у часи війни, мова є не лише засобом вираження думок, але й потужним інструментом впливу на громадську думку, який здатен формувати національну єдність або, навпаки, поглиблювати розділення. Тому важливо продовжувати підтримувати і розвивати українську мову, зміцнюючи її статус у всіх сферах суспільного життя. Водночас, важливо зберігати діалог між різними мовними групами для того, щоб забезпечити мир і стабільність у країні.

ПРИКЛАДИ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ

1. Приклад наукового тексту з філології:

Тема: "Функції мовних засобів у поетичних текстах"

У поетичних текстах мова виступає не тільки як комунікаційний інструмент, але й як важливий засіб вираження емоційного стану автора,

його світогляду, а також механізм творення художнього світу. Одним з основних засобів є метафора, яка здатна збагачувати образність і надавати додаткове значення звичайним речам. Вивчення метафоричних конструкцій у поезії дозволяє зробити висновки щодо глибинних інтенцій автора і розуміння ним навколишньої реальності. Водночас, важливу роль у поезії відіграють синтаксичні конструкції, які створюють ритм, сприяють розвитку музичності мовного потоку.

2. Приклад наукового тексту з фізики:

Тема: "Квантова механіка та її вплив на розуміння структури матерії"

Квантова механіка змінює традиційне розуміння матерії та енергії, відкриваючи нові горизонти в науці. Вона описує явища на мікроскопічному рівні, де звичні закони класичної фізики не діють. Одним з основних принципів квантової механіки є принцип невизначеності Гейзенберга, який стверджує, що неможливо одночасно точно визначити положення і імпульс частинки. Це порушує класичні уявлення про детермінованість фізичних процесів, відкриваючи нові можливості для дослідження на рівні атомів і елементарних частинок. Завдяки квантовим ефектам стали можливими розробки в таких сферах, як квантові комп'ютери та нанотехнології.

3. Приклад наукового тексту з соціології:

Тема: "Соціальні мережі та їх вплив на міжособистісні комунікації"

В останні десятиліття соціальні мережі стали основним каналом комунікації для мільйонів людей по всьому світу. Дослідження показують, що використання платформ як Facebook, Instagram та Twitter значно змінює спосіб взаємодії між людьми, створюючи нові форми соціальних зв'язків і виводячи на перший план віртуальну комунікацію. Проте це призводить до певних викликів, таких як зниження рівня особистого спілкування, зміна структури соціальних відносин і навіть виникнення феномену інформаційного перевантаження. У той самий час, соціальні мережі сприяють утворенню нових соціальних груп і підвищують рівень інформованості населення щодо глобальних подій.

4. Приклад наукового тексту з біології:

Тема: "Генетична модифікація рослин: переваги та ризики"

Генетична модифікація рослин є однією з найбільш перспективних галузей біотехнології, яка дозволяє створювати культури з підвищеними властивостями, такими як стійкість до шкідників, посухи чи хвороб. Застосування генетично модифікованих організмів (ГМО) здатне значно збільшити врожайність сільськогосподарських культур і зменшити витрати на хімічні засоби захисту рослин. Однак, існують і численні екологічні та етичні питання, що пов'язані з використанням ГМО, такі як потенційний ризик для біорізноманіття та вплив на здоров'я людини. Тому важливо проводити ретельні дослідження і регулювати використання таких технологій на міжнародному рівні.

5. Приклад наукового тексту з психології:

Тема: "Вплив стресу на психічне здоров'я людини"

Стрес є невід'ємною частиною сучасного життя, і його вплив на психічне здоров'я людини є предметом численних досліджень. Хронічний стрес може призводити до розвитку психічних розладів, таких як депресія, тривожність і навіть до серйозних соматичних захворювань, таких як серцево-судинні хвороби. Стресові ситуації активують гормональні механізми, які можуть значно змінювати психічний стан людини. Вивчення механізмів стресу дає змогу розробити ефективні стратегії для боротьби з його негативними наслідками, зокрема за допомогою психотерапії, фізичних вправ та медитації.

НАУКОВИЙ ТЕКСТ

Example:

The Role of Metaphor in Literary Texts

Metaphor plays a crucial role in literary texts by enriching the narrative and providing deeper meanings. In literature, metaphors allow authors to convey

complex emotions, ideas, and cultural nuances that are often difficult to express through literal language. By comparing one thing to another, metaphors create vivid imagery and help readers connect with the text on an emotional level. For instance, in the works of William Shakespeare, metaphors are used extensively to explore themes of love, power, and human nature. The metaphor of "love as a fire" in his sonnets, for example, not only emphasizes the intensity of love but also its potential to destroy. This demonstrates how metaphor, as a rhetorical device, transcends simple comparison, becoming a vehicle for deeper philosophical and emotional exploration.

Роль метафори в літературних текстах

Метафора відіграє важливу роль у літературних текстах, збагачуючи наратив і надаючи глибші значення. У літературі метафори дозволяють авторам передавати складні емоції, ідеї та культурні нюанси, які часто важко виразити через буквальну мову. Порівнюючи одне з іншим, метафори створюють яскраві образи і допомагають читачам емоційно з'єднатися з текстом. Наприклад, у творах Вільяма Шекспіра метафори використовуються широко для дослідження тем любові, влади та людської природи. Метафора "любов як вогонь" у його сонетах, наприклад, підкреслює не лише інтенсивність любові, а й її здатність руйнувати. Це демонструє, як метафора, як риторичний засіб, виходить за межі простого порівняння і стає засобом для глибшого філософського та емоційного осмислення.

Fragment of a Scholarly Text in Literary Criticism:

The Concept of Intertextuality in Modern Literary Studies

Intertextuality, a term popularized by the literary theorist Julia Kristeva in the 1960s, refers to the interconnectedness of texts and the way they influence, echo, and respond to one another. In modern literary studies, intertextuality is seen as a fundamental concept for understanding how authors engage with previous literary

works and the cultural contexts in which they write. Through the process of intertextual reference, writers create new meanings by drawing upon existing texts, thereby participating in an ongoing literary dialogue.

This phenomenon is not limited to explicit references or citations; rather, it encompasses allusions, thematic parallels, and stylistic echoes between texts. For example, James Joyce's "Ulysses" is filled with references to Homer's "Odyssey," creating a layered and multi-dimensional text where the meaning is derived from the interaction between the modern and the classical. This intertextual relationship enriches the reading experience by allowing readers to explore deeper connections between past and present literary traditions.

Українською мовою:

Фрагмент наукового тексту з літературознавства:

Концепція інтертекстуальності в сучасному літературознавстві

Інтертекстуальність, термін, що був популяризований літературним теоретиком Жулією Крістева у 1960-х роках, означає взаємопов'язаність текстів та те, як вони впливають, відображають і відповідають один одному. У сучасному літературознавстві інтертекстуальність є основною концепцією для розуміння того, як автори взаємодіють із попередніми літературними творами та культурними контекстами, в яких вони пишуть. Через процес інтертекстуальних посилань письменники створюють нові значення, спираючись на існуючі тексти, тим самим долучаючись до постійного літературного діалогу.

Це явище не обмежується лише явними посиланнями або цитатами; воно охоплює алюзії, тематичні паралелі та стилістичні відгомони між текстами. Наприклад, роман Джеймса Джойса "Улісс" насичений посиланнями на "Одіссею" Гомера, створюючи багатошаровий і

багатовимірний текст, де значення виникає через взаємодію сучасного і класичного. Ці інтертекстуальні зв'язки збагачують читання, дозволяючи читачам досліджувати глибші зв'язки між минулими та сучасними літературними традиціями.

ТЕЗИ НА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

The Features of the Profession of a Philologist-Translator in Wartime

Natalia Ryabokyn,

PhD in Philology, Associate Professor, Head of the Department of Philology and
Social-Humanitarian Disciplines,

Poltava Institute of Economics and Law

nwerbowa161@gmail.com

The topic of the profession of a philologist-translator in wartime is not only relevant but also extremely important in the context of modern geopolitical realities and military conflicts.

A philologist-translator in wartime plays the role of a key intermediary between different cultures, languages, and nationalities. Their task is to ensure understanding and communication between the conflicting parties, as well as management and military teams. Let us focus on the crucial aspects of this profession:

1. **Language Competence:** A philologist-translator must possess not only the source language but also the target language at a high level. This is particularly important in military operations, as inaccurate or imprecise translations can lead to misunderstandings, conflicts, or even life-threatening situations.
2. **Cultural Literacy:** Understanding the cultural characteristics and traditions of other peoples and nations is key to the successful execution of a philologist-translator's tasks. They must be ready to adapt to different socio-

cultural contexts and understand their influence on language perception and communication.

3. **Psychological Resilience:** Wartime can create extreme situations, including stress, trauma, and emotional tension. A philologist-translator must possess high psychological resilience in order to work effectively in emergency conditions.
4. **Ethical Standards:** A military translator is required to adhere to high standards of ethics and professional conduct. This includes confidentiality of information, objectivity in performing their duties, and respect for all parties involved in the conflict.

In wartime, the philologist-translator serves as a strong link in the communication chain, helping to reduce misunderstandings and contributing to the peaceful resolution of conflicts. Their work can be crucial to ensuring safety and stability in the conflict zone.

Therefore, the importance of supporting and preparing specialists in the field of philology and translation for work in military conditions is extremely important and necessary. Their skills and professional ethics are an integral part of successfully resolving military conflicts and maintaining international peace and security.

РЕФЕРОВАНІЙ ПЕРЕКЛАД ТЕЗ

Професія філолога-перекладача у військовий час є надзвичайно важливою в умовах сучасних геополітичних реалій і військових конфліктів. У цей період філолог-перекладач відіграє ключову роль у забезпеченні комунікації між різними культурами, мовами та національностями, сприяючи порозумінню між сторонами конфлікту та військовими командами.

Основні аспекти професії:

1. **Мовна компетентність:** Філолог-перекладач повинен володіти високим рівнем знання як мови оригіналу, так і мови перекладу. У військових умовах точність перекладу має велике значення, оскільки помилки можуть призвести до непорозумінь, конфліктів або навіть загроз для життя.
2. **Культурна грамотність:** Розуміння культурних особливостей інших народів та націй є важливим для ефективного виконання завдань філолога-перекладача. Вони повинні бути готові адаптуватися до різних соціокультурних контекстів та враховувати їх вплив на сприйняття мови.
3. **Психологічна стійкість:** Військовий час часто супроводжується стресовими та емоційно напруженими ситуаціями. Філолог-перекладач повинен мати високу психологічну стійкість, щоб ефективно працювати в умовах надзвичайних ситуацій.
4. **Етичні стандарти:** Військовий перекладач зобов'язаний дотримуватись високих етичних норм, зокрема забезпечувати конфіденційність, об'єктивність у виконанні своїх обов'язків і поважати всі сторони конфлікту.

Отже, роль філолога-перекладача у військовий час є важливою для зменшення непорозумінь і сприяння мирному вирішенню конфліктів. Підготовка фахівців у галузі філології та перекладу для роботи в умовах війни є необхідною для забезпечення безпеки та стабільності в зоні конфлікту та підтримки міжнародного миру і безпеки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Наумов І.О. VERBATIM 1. 2017. ХНАМГ. Харків. 2018. 147 с.
2. Наумова І.О. VERBATIM 2. 2018. ХНАМГ. Харків. 2018. 128 с.
3. Наумова І.О. Languages and The Bologna Process. ХНАМГ. Харків. 2018. 80 с.
4. Наумова І.О., Бучковська С.А. Мультимедійний посібник з англійської мови для організації самостійної роботи з відео матеріалами (для студентів, магістрів і аспірантів). ХНАМГ. Харків. 2018. 46с.
5. Пашко С.В. Методичні вказівки до практичних занять із дисципліни «Академічна українська та іноземна мова». Полтава: ППЕП, 2024. 24 с.
6. Рябокінь Н.О. Пашко С.В. Академічна українська та іноземна мова: Навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи здобувачів другого рівня вищої освіти немовних спеціальностей. Полтава: ППЕП, 2025. 46 с.
7. Рябокінь Н.О. Соціальні аспекти викладання дисципліни Академічної української та іноземної мови для юристів. Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу : збірник матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. участю, 11-12 грудня 2024 р. / Полт. ін-т економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» ; відп. ред. Р. Басенко. Полтава : ППЕП, 2025. 316 с.
8. Рябокінь Н. О., Данилюк Л. В., Пашко С. В. AIMS AND OBJECTIVES OF THE DISCIPLINE "ACADEMIC FOREIGN LANGUAGE" IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS. *Modern*

Science. Abstracts of the 59 th International scientific and practical conference. Myśl Naukowa, Poland, Poznan. 2023. Pp. 77 - 80. URL: <http://el-conf.com.ua/>. UDC 001.1 BBK 29 The 59 th International scientific and practical conference «Modern Science» (October 26-27, 2023) Myśl Naukowa, Poland, Poznan. 2023. 92 p. ISBN 978-8-3235-5627-5 https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/11/POLAND_27102023.pdf

9. Ding Alex, Bruce Ian. The English for Academic Purposes Practitioner: Operating on the Edge of Academia. London. Palgrave Macmillan. 2023. 243 c.
10. Yachontova T.V. English Academic Writing. Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка. Львів. 2022. 220 c.
11. Shon P.C. The Quick Fix Guide to Academic Writing: How to Avoid Big Mistakes and Small Errors. SAGE Publications Ltd. Philadelphia. 2018. 179 c

Допоміжна

12. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Темпус. Флоренція, Страсбург, Гранада, Київ. 2018. 317с.
13. Частник О. С. Англomовні елементи наукової праці: назва, анотація, резюме: A Practical Guide to Writing Research Paper Titles, Abstracts, Summaries. ХДАК. Харків. 2016. 78 с.
14. Закон України «Про освіту». Мін-во освіти і науки України. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>
15. Ревуцька, С. К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо». Дон НУЕТ. Кривий Ріг. 2018. 81с.

Режим доступу: http://elibrary.donnuet.edu.ua/1379/1/Revutska_textbook_27_09_2018.pdf

16. Loughheed L. Business Correspondence. Wesley Publishing Company, Inc. Addison. 1993.

Інформаційні ресурси:

http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/ivanchenko_akademichne.pdf

<https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/Teor.model-navch.akadem.pysma.pdf>

www.irbis-nbuv.gov.ua How to Write and Publish a Scientific Paper (Project-Centered Course) <https://www.coursera.org/learn/how-to-write-a-scientific-paper>

Advanced Writing <https://www.coursera.org/learn/advanced-writing>

Academic Information Seeking <https://www.coursera.org/learn/academicinfoseek>

Academic Writing <https://www.classcentral.com/course/swayam-academic-writing-13881>
Academic writing for clarity and meaning <https://www.classcentral.com/course/edx-academic-writing-for-clarity-and-meaning-15218>

Naumova I.O. Videolectures on Academic English (DVD) (Forthcoming). ХНАМГ. Харків

Допоміжні інформаційні ресурси

<https://www.cambridge.org/jo/cambridgeenglish/catalog/adult-courses/face2face-2nd-edition/face2face-intermediate-a-2nd-edition-students-book?isbn=9781108449045&&format=PB>

<https://dictionary.cambridge.org/>

<https://learningenglish.voanews.com/>

Навчальне видання

Рябокінь Наталія Олександрівна

Пашко Станіслав Володимирович

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

із дисципліни

«Академічна українська та іноземна мова»

для здобувачів немовних спеціальностей

денної та заочної форми навчання

Освітній рівень: другий (магістерський)